DOI: https://doi.org/10.32347/2707-501x.2020.44.133-146

УДК 69:338.45

Ю.С. Шевченко,
магістр
ORCID: 0000-0003-0160-3228
Н.В. Боліла,
старший викладач
ORCID: 0000-0002-3353-8347
Т.Ю. Цифра,
канд. екон. наук
ORCID: 0000-0001-7891-0467
Київський національний університет будівництва і архітектури

ЕФЕКТИВНЕ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ КОШТІВ БУДІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА ЯК ФАКТОР ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

У статті висвітлено теоретичні підходи до визначення поняття «економічна безпека будівельного підприємства» та впливу на неї оборотних коштів. На основі аналізу стану економічної безпеки та основних фінансово-економічних показників розвитку ДПАТ «УкрБуд», проведено аналіз впливу стану оборотних коштів на економічну безпеку. Розглянуті основні групи факторів, що впливають на рівень економічної безпеки підприємства. Визначено, що фінансова складова економічної безпеки безпосередньо пов'язана з оборотними коштами, адже ОК передбачають рух фінансових ресурсів від або до підприємства. Означений рух коштів, змінюючи структуру активів та пасивів, безпосередньо змінює показники фінансового стану, зокрема ліквідності, платоспроможності, прибутковості, ділової активності, що ідентифікується як зміна рівня поточної безпеки. Підтвердили актуальність проблематики поняття "економічна безпека" за тематикою дисертацій у 2000-2018 рр. Розглянули основні функції економічної безпеки, які поділяються на чотири групи та їх завдання. Розглянули можливі загрози економічної безпеки підприємства будівельної галузі, які можуть викликати та уникати загрози виявлення. Вони поділяються на: внутрішні загрози та зовнішні загрози. Для протидії та боротьби з різного роду загрозами та небезпеками необхідним є створення системи фінансово-економічної безпеки та ефективно управляти нею.

Розглянули систему показників економічної безпеки ДПАТ «УкрБуд» за 2016-2018роки., які показують результат коефіцієнтів будівельного підприємства. Розрахували рівень економічної безпеки підприємства та обґрунтували його, який показав нормальний рівень підприємства рентабельності активів. Запропонували пропозиції щодо підвищення рівня економічної безпеки будівельного підприємства на основі моніторингу оборотних коштів.

Запропоновано розглядати формування економічної безпеки на основі управління оборотними коштами та висунуто пропозиції щодо поліпшення рівня економічної безпеки будівельного підприємства. Розроблена схема впливу оборотних коштів на фінансову складову економічної безпеки будівельного підприємства. Запропоновано ДПАТ «УкрБуд» виокремлювати в складі чинників фінансову складову економічної безпеки.

Ключові слова: оборотні кошти, економічна безпека, фінансова складова економічної безпеки будівельного підприємства, функції економічної безпеки, завдання економічної безпеки, загрози економічної безпеки.

Вступ. Оборотні кошти поповнюють ресурсами діяльність підприємства та забезпечують фінансування програм розвитку. Формування ефективно діючої системи забезпечення економічної безпеки потребує обґрунтування, розробки та застосування відповідних інструментів управління, насамперед моніторингу оборотних коштів, який би враховував їх вплив на економічну безпеку підприємств в поточному періоді та у майбутньому. Економічна безпека будівельного підприємства полягає в стабільному та ефективному функціонуванні оборотних коштів підприємства який покаже високий потенціал в майбутньому.

Таке питання як ефективність оборотних коштів та вплив їх на формування економічної безпеки потребують додаткового вивчення, знаходження шляхів покращення рівня економічної безпеки та підвищення ефективності оборотних коштів.

Аналіз досліджень і публікацій. На сьогодення проблема економічної безпеки на підприємстві є досить актуальною та розглядається багатьма сучасними науковцями, серед яких: Зайченко В.В., Станкевич Н.А., Глушков В.Є. та інші. Питання економічної безпеки будівельних підприємств досліджували Стеценко С.П. [10], Федосова О.В.[12], Ізмайлова К.В., Сорокіна Л.В., Бєлєнкова О.Ю.[3], Молодід О.О. [5], Цифра Т.Ю., Мігус І.П., Вахович І.В., Карпова К.В., Боліла Н.В. [1]. Питання оборотних коштів розглянуто в працях таких класиків економічної науки як Єрмасова Н.Б., Сухарський В.С., Азиренкова Г.М., Смагін В.Н. та інші науковці. Але доцільно булоб дослідити звязок оборотних коштів підприємства із його економічною безпекою, що є актуальним напрямком досліджень.

Метою статті є розробка рекомендацій щодо підвищення рівня економічної безпеки будівельного підприємства на основі моніторингу стану та тенденцій розвитку оборотних коштів.

Предметом дослідження є сукупність рекомендацій щодо покращення економічної безпеки будівельного підприємства на основі моніторингу оборотних коштів та оцінки фінансово-економічної діяльності ДПАТ «УкрБуд» за 2016 – 2018роки.

Постановка завдання: визначити сутність оборотних коштів та економічної безпеки, функції та завдання економічної безпеки підприємства; проаналізувати загрози економічної безпеки та складові економічної безпеки; проаналізувати ефективність використання оборотних коштів ДПАТ «УкрБуд»; розробити шляхи покращення ефективності використання оборотних коштів на основі економічної безпеки ДПАТ «УкрБуд».

Основна частина. Економічна безпека підприємства (ЕБП) – це економічний стан підприємства та захист його діяльності від загроз як зовнішніх так і внутрішніх, для забезпечення стабільного функціонування підприємства та його покращення [13].

Функції економічної безпеки: 1) прогнозування, виявлення, попередження, послаблення небезпек та загроз; 2) забезпеченість захищеності підприємства; 3) створення конкурентного середовища; 4) ліквідація наслідків нанесеної шкоди [3].

Завдання ЕБП: високі показники ліквідності; виявлення небезпек та загроз; знаходження способів запобігання загрозам; знаходження засобів для забезпечення безпеки підприємства; створення служби безпеки підприємства; забезпечення конкурентоспроможності потенціалу підприємства; створення структури управління підприємством; слідкування за фінансовою стійкістю [11].

Фінансова складова ЕБП безпосередньо пов'язана з оборотними коштами (далі – ОК), адже ОК передбачають рух фінансових ресурсів від або до підприємства. Означений рух коштів, змінюючи структуру активів та пасивів, безпосередньо змінює показники фінансового стану, зокрема ліквідності, платоспроможності, прибутковості, ділової активності, що ідентифікується як зміна рівня поточної безпеки.

На формування рівня економічної безпеки підприємства впливає значна кількість чинників, проте одним з головних є стан та тенденції в оборотних коштах (рис. 1). Оборотні кошти являють собою сукупність коштів, авансованих для створення оборотних виробничих фондів і фондів обігу, що забезпечують їхній безперервний кругообіг.

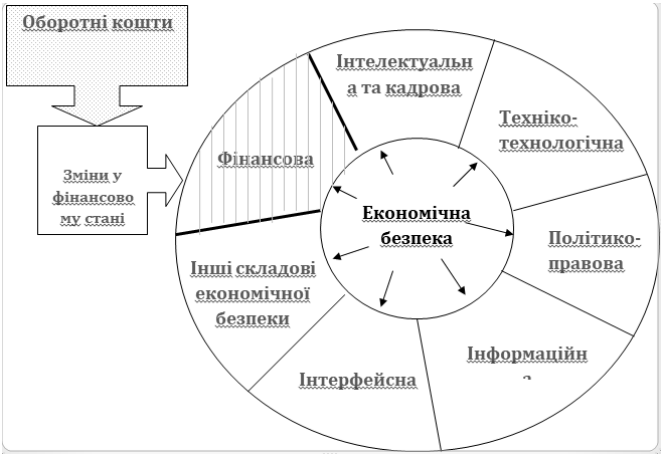

Рис. 1. Схема впливу ОК на фінансову складову економічної безпеки підприємства [8, 28с.]

Оборотні кошти або активи – це ресурси, вони складаються з оборотних фондів та фондів обігу, створюються для забезпечення постійного руху виробництва та виготовленої продукції реалізації для отримання прибутку. У процесі вони беруть участь один раз та покривають свою собівартість повністю.

Економічна безпека може викликати та уникати загрози їх виявлення, які потрібно захищати та слідкувати за стійкістю фінансового стану підприємства (рис. 2).

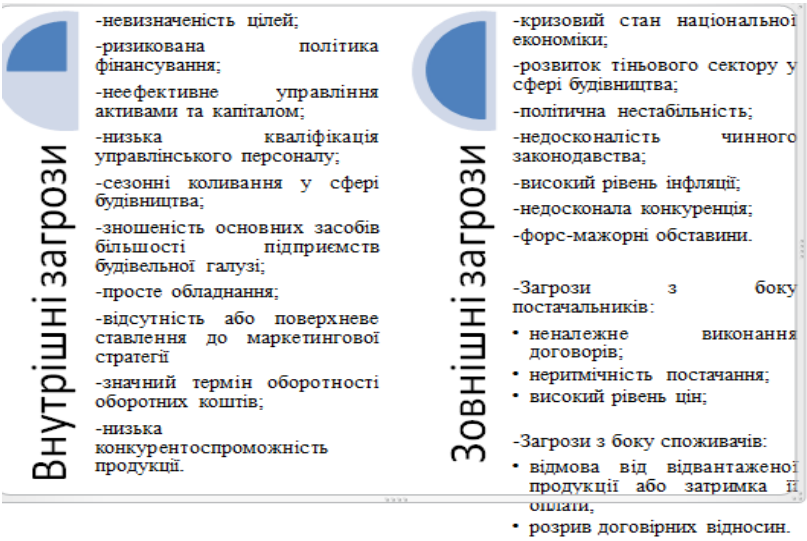

Рис. 2. Загрози економічній безпеці підприємств будівельної галузі (*Джерело: [1, 10-17 с.]*).

У роботі досліджується Державне Публічне Акціонерне Товариство «Будівельне підприємство «УкрБуд», яке було засноване 13 липня 2004 року. Метою компанії є реалізація, розповсюдження інтересів, що стосується будівництва, прагнення задовольнити потреби людей та в результаті діяльності одержати прибуток. На рис.3 наведено зміни в структурі обортного капіталу та динаміка показників оборотності оборотних коштів ДПАТ «Укрбуд» за 2016-2018 рр.

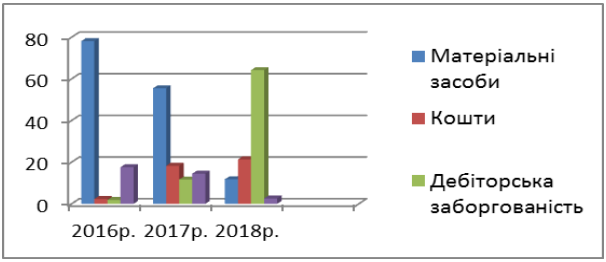

Рис. 3. Зміни у структурі оборотного капіталу

З 2016 по 2017 р. спостерігається збільшення кількості оборотів та зменшення тривалості їх обороту (рис. 4).

Рис. 4. Динаміка показників оборотності оборотних коштів підприємства за 2016-2018 рр.

З кожним роком дебіторська заборгованість росте (рис. 5), а це ситуація не з кращих, так як зависока дебіторська заборгованість впливає негативно на зниження питомої ваги незавершеного будівництва; зменшення власного капіталу; та ватрати фінансової стійкості та платоспроможності підприємства.

Рис. 5. Дебіторська заборгованість за 2016-2018 рр.

Розглянемо систему показників економічної безпеки ДПАТ «УкрБуд» за 2016-2018 роки.

Таблиця 2

Система показників фінансової складової економічної безпеки ДПАТ «УкрБуд» за 2016-2018рр. *(розроблено автором на основі [4, с.750])*

Показники фінансової складової та формула	Розрахунки за 2016р	Розрахунки за 2017р	Розрахунки за 2018р	Пояснення
Коефіцієнт автономії: Власний капітал / Сума пасивів	207233 / 720218 =0,28	207233 / 720218 =0,28	215060 / 471274 =0,45	Ступень незалежності підприємства від зовнішніх запозичень > 0,5
Коефіцієнт співвідношення власного та залученого капіталу (фінансової стійкості): Власний капітал / (Довгостр. +поточ. зобов)	207233 / (119393+393592) =0,4	211180 / (288429+394188) =0,4	215060 / 256214 =0,83	Скільки припадає власного капіталу на 1 грн залученого капіталу >1,0
Коефіцієнт фінансового ризику та фінансування: Довгостр. зобов.+пот.зоб / Власний капітал	(119393+393592) / 207233 =2,47	(288429+394188) / 211180 =3,23	2562 / 215060 =0,011	Показник показує скільки залученого капіталу припадає на 1 грн власного капіталу <1,0
Коефіцієнт маневреності власного капіталу: Баланс / Оборотн. активи	207233 / 54483 =0,38	211180 / 7200464 =0,023	215060 / 327243 =0,65	Показує частину власного капіталу, яка використовуєтьс я для фінансування >0,4
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами: Влас. кап.–необ.активи / Обор. активи	(207233-175380) / 544838 =0,58	(211180-173333) / 7200464 =0,52	(215060-144031) / 327243 =0,21	Пояснює на яку частину оборотних коштів фінансується власний капітал >0,1
Коефіцієнт фінансової залежності: Баланс.капіт. / (Баланс)	(720218-207233) / 720218 =0,71	(893797-211180) / 893797 =0,76	(471274-215060) / 471274 =0,54	Співвідношення між позиченими та власними коштами <0,5

Провівши розрахунки ЕКББП, можна зробити такі висновки:

1) на кінець 2016–2018 років коефіцієнт автономії на ДПАТ «УкрБуд» має низьке значення, нижче від нормативного. Це пояснюється тим, що підприємство має високий рівень залежності від запозичення;

2) значення поточних та довгострокових показників свідчать про низьку частку поточних зобов'язань;

3) фінансова стійкість підприємства має низьке значення;

4) коефіцієнт співвідношення залученого і власного капіталу на підприємстві має високе значення, а у 2018 році - нормальне значення;

5) коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами має значення вище нормативного;

6) коефіцієнт фінансової залежності збільшується на 2017 рік, але у 2018 році зменшується;

7) показник маневреності знаходиться в межах нормативного значення на кінець 2016 та 2018 років, тому має задовільне значення;

8) показник фондовіддачі зростає, але на 2018 рік падає аж до 0,39 – це показує на скільки виторг падає на 1 грн;

9) коефіцієнт зношення основних засобів зменшується з року в рік;

10) коефіцієнт оновлення основного капіталу зменшився, але на 2018 рік збільшився, і це характеризує частку нових введених в експлуатацію основних фондів;

11) коефіцієнт платіжної діяльності дотримується правильних строків погашення заборгованості на 2016–2018 роки.

Таким чином, за допомогою вказаних показників можна визначити стійкість економічної безпеки будівельного підприємства «УкрБуд». Хочемо зауважити, що економічна безпека підприємства має нормальну структуру функціонування, але для досягнення кращих результатів розглянемо шляхи її покращення.

Щоб оцінити вплив управління оборотними коштами на формування економічної безпеки, розглянемо систему основних показників які здійснюють вплив оборотних коштів на економічну безпеку підприємства «УкрБуд»:

1) коефіцієнт забезпеченості оборотних коштів говорить про те, що підприємство досить не погано розподіляє основний капітал та забезпечується оборотними коштами;

2) величина виробничих запасів в оборотних коштах характеризує вдалу структуру оборотних коштів, як фонди обігу і оборотні фонди. Виробництво зростає, а обіг падає;

3) коефіцієнт абсолютної ліквідності підприємства має нормальну тенденцію для забезпечення можливості погасити заборгованість, все ж таки потрібно знайти шляхи для пришвидшення погашення кредитного забезпечення [9, с. 93].

Насамперед проаналізуємо забезпеченість оборотних коштів у динаміці будівельного підприємства «УкрБуд» з 2016 по 2018 рр. (рис. 6).

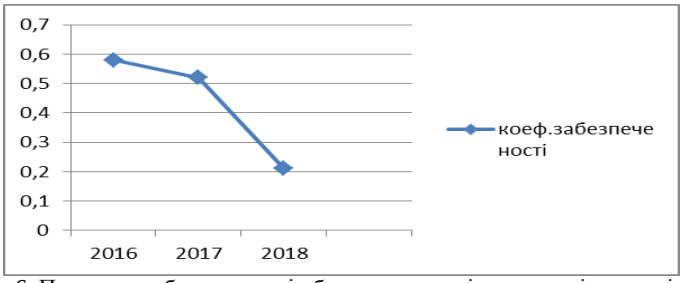

Рис. 6. Показник забезпеченості оборотних коштів в системі економічної безпеки у 2016-2018роки

Зазначений показник зменшується на підприємстві «УкрБуд» з 0,58 у 2016 р., до 0,21 у 2018р. Тенденція до його падіння може вважатися негативною щодо впливу на економічну безпеку підприємства «УкрБуд», оскільки падає забезпеченість основного капіталу оборотних коштів.

Цікаво чи не викликано зменшення оборотних коштів завдяки заборгованості, адже це буде означати нормальність оборотних коштів у кредитуванні споживачів і збільшуватиме можливості підприємства щодо фінансування поточної діяльності та програм розвитку, що може вважатися позитивним впливом на економічну безпеку підприємства «УкрБуд».

З управлінням дебіторської заборгованості пов'язано надходження коштів між сферами виробництва та обігу. Питому вагу в оборотні кошти зображено на рис. 7. [9].

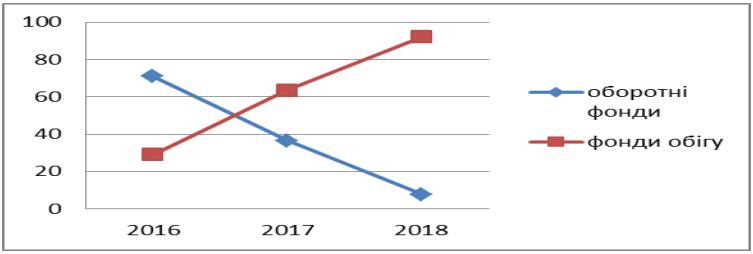

Рис. 7. Динаміка надходження коштів та їх вплив на економічну безпеку

Аналізуючи дані, подані на рис. 8, бачимо, що питома вага виробництва (фонди обігу) оборотних коштів має падіння з 70,97% до 7,83% та питома вага фонду обігу має зростання з 29,03% до 92,16% на 2018 рік.

Можливості розраховуватися з постачальниками виявляються з наявністю коштів (розроблено автором на основі [9]).

Розраховуємо абсолютну ліквідність за 2016-2018роки:

$$\text{Коефіцієнт}_{\text{абсол. лікв}(2016)} = \frac{6527}{5646+1018+470+502+48060+35195} = 0{,}071$$

$$\text{Коефіцієнт}_{\text{абсол. лікв}(2017)} = \frac{10999}{7827+1207+347+375+50040+90443} = 0{,}073$$

$$\text{Коефіцієнт}_{\text{абсол. лікв (2018)}} = \frac{31684}{5373+384+1893+40816+32681} = 0{,}39$$

Розглянемо динаміку показників абсолютної ліквідності (рис. 8).

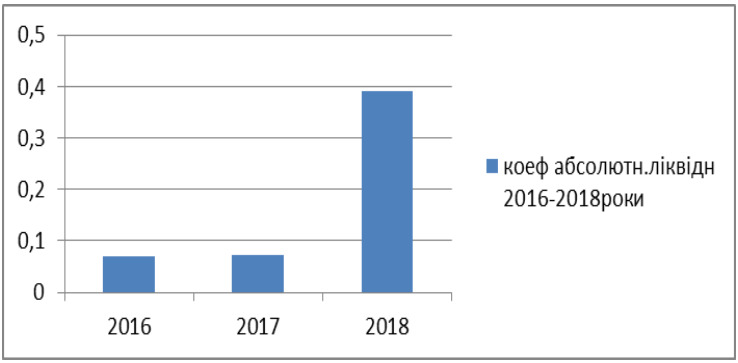

Рис. 8. Динаміка показника абсолютної ліквідності економічної безпеки за 2016-2018рр.

Аналізуючи дані рис. 8, можна помітити, що значення абсолютної ліквідності демонструє нормальну тенденцію до її збільшення.

Рекомендовані межі мають бути не меншими за 0,2 – 0,35, наш коефіцієнт за 2016-2017 роки нижче. На 2018рік коефіцієнт має 0,39 і це хороше значення для підприємства вирішення з часом проблеми із заборгованістю.

Значення показника абсолютної ліквідності має нормативне значення, яке вважається достатнім для забезпечення можливості погашати зобов'язання в строк, але забезпечення повного погашення протягом декількох років.

Отже, коефіцієнт забезпеченості оборотних коштів показав різке падіння з 2016 на 2018 роки, і це нам пояснило на скільки основний капітал підприємства забезпечений оборотними коштами. Величина оборотних коштів забезпечення обігу показало різке падіння, а у сфері виробництва зростання. Абсолютна ліквідність за 2 роки показала низький рівень, а у 2018 році нормальний результат, що має можливість для розв'язання проблем, щоб говорити про ефективний (нормальний) рівень економічної безпеки підприємства.

Розрахуємо рівень економічної безпеки [6]:

$$O_i = \frac{1}{N_i} n_i,$$

де O_i –складової оцінки *i*-тої економічної безпеки;

N_i –рівні функціональної складової *i*-тої;

n_i –*i*-тої складової номер рівня (відповідно до 5-ти рівнів фінансової безпеки: 1) кризова; 2) критична; 3) нестійка; 4) нормальна; 5) абсолютна [6]).

Щоб дізнатись номер рівня *i*-тої складової нам потрібен розрахунок рентабельності, який розраховано вище (0,42).

Розглянемо рівні рентабельності активів, які є базовими для визначення рівня економічної безпеки підприємства «УкрБуд».

Таблиця 3

Рівні рентабельності активів [7]

Абсолютний рівень	Ракт ≥ 50%
Нормальний рівень	0 < Ракт < 50%
Нестійкий рівень	Ракт = 0
Кризовий рівень	Ракт < 0

Підприємство «УкрБуд» має нормальний рівень рентабельності активів:

$$0 < 0{,}42 < 50\%$$

Розрахуємо рівень економічної безпеки підприємства в цілому :

$$O_i = \frac{1}{5} \times 4 = 0{,}8$$

Підприємство має 0,8 коефіцієнта рівня безпеки (чим ближче рівень до одиниці, тим кращий рівень економічної безпеки), що є середнім показником.

Отже, підприємство «УкрБуд» має нормальний рівень економічної безпеки, як визначено за розрахунком. Підприємство ефективно використовує оборотні кошти, але має свої недоліки: низький рівень має автономії, фінансової стійкості та коефіцієнта маневреності. Також відбувається зниження вартості незавершеного виробництва, готової продукції та питомої ваги оборотних коштів, які потрібно збільшити для покращення стану підприємства. Збільшилась дебіторська заборгованість, та термін обігу. Для більш ефективного використання оборотних коштів та економічної безпеки потрібно: зменшити тривалість будівництва; ліквідувати наднормативні запаси матеріалів; будувати якісне житло; розширити вибір постачальників; поліпшити складську сферу, придбати нову техніку; зменшити термін оплати дебіторської заборгованості або ввести попередню оплату; зменшити собівартість кв.метра; розширити ринки збуту; контролювати фінансову стійкість підприємства.

Висновки. Основними напрямами ефективного використання оборотних коштів є: врегулювання запасів матеріальних та скорочення тривалості будівництва. Також потрібно підвищити трудову діяльність, скоротити незавершене будівництво, прискорити реалізацію інвестиційно-будівельних проектів, впровадити інноваційні технології при зведенні будівель.

Список літератури:

1. Боліла Н.В., Гусарова Л.В. (2019) Класифікація та систематизація загроз економічній безпеці будівельних підприємств. *Шляхи підвищення ефективності будівництва в умовах формування ринкових відносин*. Вип. 40 (економічний). – Київ, С.40–44.

2. Дуб Б.С. (2018). Контент-аналіз дисертацій з економічної безпеки підприємства, захищених в Україні за 2000–2018 рр. *Економічні інновації*, Том 20, Вип. 4 (69), рр.55-67. Режим доступу: https://doi.org/10.31520/ei.2018.20.4(69).55-67

3. Економетричний інструментарій управління фінансовою безпекою підприємств будівництва: [монографія] / Л.В. Сорокіна, С.П. Стеценко,

А.Ф. Гойко, та інші; ред.: Л.В. Сорокіна, А.Ф. Гойко. - Київ: Київ. нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017. – 403 с.

4. Кемарська Л.Г, Дідик І.В, Федько Н.Ю. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит. Оцінка фінансової стійкості. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/10_ukr/127.pdf

5. Молодід О.О., Вахович І.В. Технологічні засади визначення економічної безпеки будівельного підприємства // Збірник праць Всеукраїнська науково-практична конференція «Визначення вартості об'єктів будівництва, проектних, будівельно-монтажних та ремонтно-будівельних робіт із застосуванням сучасних технологій і матеріалів. Ціноутворення, управління та документообіг у будівництві – 2014» 10–13 червня 2014 р., м. Івано-Франківськ. Режим доступу: https://ssb.com.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=392

6. Ортинський В.Л., Керницький І.С., Живко З.Б. та ін.. Економічна безпека підприємств, організацій та установ // Навчальний посібник. Ринкова складова економічної безпеки підприємства. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://pidruchniki.com/1333080851277/ekonomika/rinkova_skladova_ekonomichnoyi_bezpeki_pidpriyemstva

7. Пінчук К.П. Дисертація. Управління системою економічної безпеки підприємства в умовах нестабільності. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/26288/1/Pinchuk_magistr.pdf

8. Ружицький А. (2013) Моніторинг оборотних коштів підприємств у підвищенні рівня економічної безпеки / А. Ружицький // Соціально-економічні проблеми і держава. – 2013. – Вип. 2 (9). – С. 266-277. – Режим доступу: http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2013/13ravpeb.pdf

9. Сафронова Н.А. Економіка підприємства: підручник. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://bibliograph.com.ua/economika-predpriyatiya/61.htm

10. Стеценко С. П. Економічна безпека: сутність і структура / С. П. Стеценко // Інвестиції: практика та досвід. – 2013. – № 24. – С. 104–106. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2013_24_26

11. Троц І.В. Забезпечення економічної безпеки на підприємстві з метою попередження банкрутства. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.science-community.org/system/files/Trots.pdf

12. Федосова О.В. Визначення рівня економічної безпеки будівельного підприємства на основі економетричних моделей / О.В. Федосова, О.О. Молодід, С.А. Теренчук // Управління розвитком складних систем. – 2011. – Вип. 5. – С. 117–119. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Urss_2011_5_22

13. Юрович Л. Економічна безпека підприємства: сутність, чинники впливу, основні проблеми. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/4894/1/95.pdf

References

1. Bolila, N.V., Gusarova, L.V. (2019). Classification and systematization of threats to the economic security of construction enterprises. *Ways to increase the efficiency of construction in the conditions of formation of market relations*. 40.40–44.

2. Oak, B.S. (2018). Content analysis of the dissertations on the economic security of the enterprise, protected in Ukraine for 2000–2018. *Economic Innovations*, 20. 4 (69). 55-67. Access mode: https://doi.org/10.31520/ei.2018.20.4(69).55–67.

3. Sorokina, L.V. (2017). Sorokina Econometric toolkit of financial security management of construction enterprises: [monograph] / L.V. Sorokina, S.P Stetsenko, A.F. Goiko, K.V. Izmailova, G.M. Ryzhakova, K.V. Krikun, … O. V. Matsapura; Edited by: L. V. Sorokina, A. F. Goiko. – Kiev: KNUBA.

4. Kemarsk, L.G., Didik, I.V, Fedko, N.Y. Accounting, analysis and audit. Evaluation of financial sustainability. [Electron]. – URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/10_eng/127.pdf.

5. Molodid, O.O, Vakhovich, I.V. (2014). Technological principles for determining the economic security of a construction company. *Proceedings of the All-Ukrainian Scientific and Practical Conference "Determination of the Cost of Construction, Design, Construction and Repair and Construction Work with the Use of Modern Technologies and Materials. Pricing, Management and Document Management in Construction - 2014»*, Ivano-Frankivsk. URL: https://ssb.com/index.php?option=com_content&task=view&id=392.

6. Ortinsky, V.L., Kernitsky, I.S., Zhivko, Z.B. Economic security of enterprises, organizations and institutions // Textbook. Market component of economic security of the enterprise. [Electronic resource]. – URL: https://pidruchniki.com/1333080851277/ekonomika/rinkova_skladova_ekonomichnoyi_bezpeki_pidpriyemstva.

7. Pinchuk, K.P. Dissertation. Management of the system of economic security of the enterprise in conditions of instability. [Electron]. – URL: http://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/26288/1/Pinchuk_magistr.pdf.

8. Ruzhitsky, A. (2013). Monitoring the Working Capital of Enterprises in Improving Economic Security. *Socio-economic Problems and the State*. 2 (9). 266–277. - URL: http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2013/13ravpeb.pdf.

9. Safronova, N.A. "Enterprise Economics", textbook. [Electron]. – URL: http://bibliograph.com.ua/economika-predpriyatiya/61.htm.

10. Stetsenko, S.P. (2013) Economic security: essence and structure. *Investments: practice and experience*. 24. 104-106. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2013_24_2.6

11. Trotz, I.V. Ensuring economic security at the enterprise in order to prevent bankruptcy. URL: https://www.science-community.org/system/files/Trots.pdf.

12. Fedosova, O.V., Molodid, O.O., Terenchuk, SA (2011). Determining the level of economic security of a construction company on the basis of econometric models Management of the development of complex systems. 5. 117-119. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Urss_2011_5_22.

13. Yurovich, L. Economic security of the enterprise: nature, factors of influence, main problems. Access mode: http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/4894/1/95.pdf.

Ю.С. Шевченко, Н.В. Болила, Т.Ю. Цифра

Эффективное использование оборотных средств строительного предприятия как фактор экономической безопасности

В статье освещены теоретические подходы к определению понятия «экономическая безопасность строительного предприятия» и влияния на нее оборотных средств. На основе анализа состояния экономической безопасности и основных финансово-экономических показателей развития ДПАТ «УкрБуд», проведен анализ влияния состояния оборотных средств на экономическую безопасность. Рассмотрены основные группы факторов, влияющих на уровень экономической безопасности предприятия. Определено, что финансовая

составляющая экономической безопасности непосредственно связана с оборотными средствами, ведь ОК предусматривают движение финансовых ресурсов от или к предприятию. Указанный движение средств, изменяя структуру активов и пассивов, непосредственно изменяет показатели финансового состояния, в частности ликвидности, платежеспособности, прибыльности, деловой активности, идентифицируется как изменение уровня текущей безопасности. Подтвердили актуальность проблематики понятия "экономическая безопасность" по тематике диссертаций в 2000-2018 гг. Рассмотрели основные функции экономической безопасности, которые подразделяются на четыре группы и их задачи. Рассмотрели возможные угрозы экономической безопасности предприятия строительной отрасли, которые могут вызвать и избегать угрозы обнаружения. Они делятся на: внутренние угрозы и внешние угрозы. Для противодействия и борьбы с различного рода угрозами и опасностями необходимо создание системы финансово-экономической безопасности и эффективно управлять ею.

Рассмотрели систему показателей экономической безопасности ДПАТ «УкрБуд» по 2016-2018 гг., Которые показывают результат коэффициентов строительного предприятия. Рассчитали уровень экономической безопасности предприятия и обосновали его, который показал нормальный уровень предприятия рентабельности активов. Предложили предложения по повышению уровня экономической безопасности строительного предприятия на основе мониторинга оборотных средств.

Предложено рассматривать формирование экономической безопасности на основе управления оборотными средствами и висуното предложения по улучшению уровня экономической безопасности строительного предприятия. Разработана схема влияния оборотных средств на финансовую составляющую экономической безопасности строительного предприятия. Предложено ДПАТ «УкрБуд» выделять в составе факторов финансовой составляющей экономической безопасности.

Ключевые слова: оборотные средства, экономическая безопасность, финансовая составляющая экономической безопасности строительного предприятия, функции экономической безопасности, задачи экономической безопасности, угрозы экономической безопасности.

Yu. Shevchenko, N. Bolila, T. Tsyfra

Effective use of working capital of a construction company as a factor of economic security

The article presents theoretical approaches to defining the concept of "economic security of a construction company" and its impact on working capital. On the basis of the analysis of the state of economic security and the main financial and economic indicators of the development of JSC "UkrBud", the impact of the current assets on the economic security has been analyzed. The main groups of factors influencing the level of economic security of the enterprise are considered. It has been determined that the financial component of economic security is directly linked to working capital, since OKs involve the movement of financial resources from or to the enterprise. The indicated movement of funds, by changing the structure of assets and liabilities, directly changes the financial status indicators, in particular liquidity, solvency, profitability, business activity, which is identified as a change in the level of current security. They

confirmed the relevance of the problem of the concept of "economic security" on the topic of theses in 2000-2018. They examined the main functions of economic security, which are divided into four groups and their tasks. Possible threats to the economic security of the construction industry that could cause and avoid detection threats were considered. They are divided into: internal threats and external threats. To counter and combat all kinds of threats and dangers, it is necessary to create and manage a financial and economic security system effectively.

Considered the system of economic security indicators of UkrBud JSC for 2016-2018, which show the result of coefficients of the construction company. They calculated the level of economic security of the enterprise and justified it, which showed the normal level of enterprise return on assets. Suggestions for improving the economic security of the construction company on the basis of working capital monitoring were proposed.

It is suggested to consider the formation of economic security on the basis of management of working capital and proposals to improve the level of economic security of the construction company. The scheme of influence of working capital on the financial component of economic security of the construction enterprise is developed. It has been suggested that UkrBud will isolate the financial component of economic security as a factor.

Keywords: working capital, economic security, financial component of economic security, functions of economic security, tasks of economic security, threats to economic security.

Посилання на статтю

APA: Shevchenko, Yu.S., Bolila, N.V. & Tsyfra, T.Iu. (2020). Efektyvne vykorystannia oborotnykh koshtiv budivelnoho pidpryiemstva yak faktor ekonomichnoi bezpeky. *Shliakhy pidvyshchennia efektyvnosti budivnytstva v umovakh formuvannia rynkovykh vidnosyn*, 44, 133– 146.

ДСТУ: Шевченко Ю.С. Ефективне використання оборотних коштів будівельного підприємства як фактор економічної безпеки [Текст] / Ю.С. Шевченко, Н.В. Боліла, Т.Ю. Цифра // Шляхи підвищення ефективності будівництва в умовах формування ринкових відносин. – 2020. – № 44. – С. 133–146.